

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a JUDr. Ing. Viery Horčicové v právní věci žalobce: **Česká televize**, se sídlem Kavčí hory, Praha 4, IČ 00027383, proti žalovanému: **Rada pro rozhlasové a televizní vysílání**, se sídlem Škrétova 44/6, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 9. 2007 čj. sot/6364/08, sp. zn. 2008/1046/FOL/ČTV

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání ze dne 25. 9. 2007 čj. sot/6364/08, sp. zn. 2008/1046/FOL/ČTV se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 5.000,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění

Včas podanou žalobou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada nebo „žalovaná“) blíže označeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým Rada rozhodla tak, že Česká televize porušila povinnost stanovenou v § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb. nebo zákon o vysílání), bezdůvodně nezobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost.

Za porušení této povinnosti odvysíláním záběrů „týraného chlapce v K.“ v pořadu Události dne 10.1.2008 od 19:00 hod. na programu ČT 1 uložila Rada v souladu s § 60 odst. 1 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb. pokutu ve výši 100 000,- Kč.

Za porušení této povinnosti odvysíláním záběrů „týraného chlapce v K.“ v pořadu 168 hodin dne 13.1.2008 od 21:45 hod. na programu ČT 1 uložila Rada v souladu s § 60 odst. 1 písm. a) zákona č. 231/2001 Sb. pokutu ve výši 100 000,- Kč.

Současně Rada uložila účastníku řízení povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou 1 000,- Kč dle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) a § 6 odst. 1 vyhl. č. 50/2005 Sb.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí Rada nejprve popsala záběry „týraného chlapce v K.“: Černobílé amatérské záběry nahého klečícího chlapce v komoře, který má svázané ruce, je zabírán ve chvíli, kdy se snaží pozřít potravu, při levém kraji obrazu je vidět část ruky dospělé osoby, která chlapci nevybíravým způsobem podává další sousto. V dolní části obrazu běží text: „Bud' ticho a žer! To tady nebude!“

Poté Rada uvedla, že účastník řízení odvysílal záběry „týraného chlapce v K.“ v následujících pořadech na programu ČT1:

- Události, 10.1.2008

Moderátor pořadu informuje o tom, že B.Š., korunní svědkyně v případě týrání dvou chlapců v K. je ve vazbě. Reportáž přibližuje divákům osobu B.Š., resp. A. a posléze A. v Norsku. V reportáži byly použity záběry „týraného chlapce v K.“. Reportér dodává, že hrůzné záběry nahého, svázaného a týraného chlapce spustily loni v květnu lavinu vyšetřování.

- 168 hodin, 13.1.2008

Tématem reportáže je osoba B.Š., odvysílána je část jejího rozhovoru pro Lidové noviny. V reportáži byly použity záběry „týraného chlapce v K.“. Reportér doprovází záběry slovem: „...B.Š. je také svědek. Zažila trýznění dětí v K., možná byla také týrána. Teď by o tom měla promluvit...“

Dále Rada uvedla, že považuje záběry „týraného chlapce v K.“ za zobrazování osoby vystavené těžkému tělesnému a duševnímu trpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. S ohledem na obsah obou reportáží, které přibližovaly osobu B.Š., uvedení vytýkaných záběrů se jeví jako zcela nadbytečné a pro obsah reportáží nepodstatné; reportáže by měly pro diváka totožné vyznění, i kdyby záběry nebyly použity.

V bodu II. napadeného rozhodnutí se Rada zabývala zahájením správního řízení pro možné porušení § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., k němuž v obou případech došlo dnem doručení oznámení o zahájení správního řízení, tedy dnem 7.3.2008.

Účastník řízení se vyjádřil k zahájení řízení společným podáním ze dne 28.3.2008, a to následovně:

- učinil nesporným, že v rámci jednotlivých reportáží byly zařazeny černobílé záběry týraného chlapce z K., namítl však, že tyto záběry byly v rámci jednotlivých reportáží použity pouze v rozsahu 05:00 sec. a vždy byl u nich uveden odsuzující komentář;

- nesouhlasí s Radou, že „Rozostření v oblasti obličeje je nedůsledné, pro zabránění možnosti identifikace chlapce nedostatečné“ a tvrdí, že použitím rozestření obrazu v oblasti obličeje chránila identitu chlapce, což je naprosto běžný způsob užívaný jinými médii. Záběry byly vybrány tak a v takovém rozsahu (05:00 sec.), aby šetřily osobnost dítěte a v tak nezbytné míře, aby pouze sloužily veřejnosti k jednoznačné a okamžité identifikaci kauzy;

- namítá, že Rada nevyložila pojmy uvedené v ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb. a přitom se jedná o pojmy neurčité (zejména není vyloženo, kde je hranice mezi

těžkým tělesným a duševním utrpením a ostatním utrpením, rovněž co se rozumí pojmem „bezdůvodnost zobrazování“ a „zobrazování způsobem snižujícím lidskou důstojnost“);

- Rada nevyložila tyto pojmy ani v rámci upozornění na porušení této skutkové podstaty, které bylo České televizi doručeno dne 27.9.2007;

- nedošlo kumulativně k naplnění znaků skutkové podstaty § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., Česká televize by musela bezdůvodně a způsobem snižujícím lidskou důstojnost zobrazit osobu vystavenou těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení a k tomu nedošlo;

- namítá, že chybí podmínka bezdůvodného zobrazení, a zejména zobrazení, které by ze strany České televize bylo učiněno takovým způsobem, jenž by snižoval lidskou důstojnost. Česká televize zdůraznila, že z dikce předmětného ustanovení nevyplyvá, že podmínkou je utrpení, která samo o sobě snižuje lidskou důstojnost. Z dikce ustanovení přitom vyplývá, že se musí jednat o způsob zobrazení ze strany provozovatele a zobrazení ze strany České televize nebylo realizováno způsobem snižujícím lidskou důstojnost;

- ve vztahu k naplnění znaku „bezdůvodně nezobrazovat“ nesouhlasí se sdělením formulovaným v „Oznámení“, a to že: „Vzhledem k tomu, že stejné záběry byly odvysílány již v květnu roku 2007, lze považovat za velice závažnou tu skutečnost, že záběry týraného chlapce již neměly žádnou informační hodnotu“;

- předmětné záběry sloužily divákům k jednoznačné a okamžité identifikaci kauzy, zejména z důvodu, že to byly právě ony, které vyvolaly tlak na důsledné prošetření případu a rychlé konání orgánů činných v trestním řízení. ČT zdůraznila, že jako provozovatel televizního vysílání plní úkoly veřejné služby, jsou-li obrazové záběry k dispozici, má právo je do pořadu zařadit, je-li takové užití v zájmu veřejnosti a je-li takové užití přiměřené, Česká televize tudíž postupovala v zájmu veřejnost a užila předmětné záběry přiměřeně.

Česká televize navrhl, aby Rada správní řízení zastavila, neboť nebylo prokázáno, že došlo k porušení zákona.

V bodu III rozhodnutí uvedla Rada správní úvahu, která ji vedla k vydání napadeného rozhodnutí.

Rada konstatovala, že po provedení důkazu obrazově zvukovými záznamy se shodla v tom, že hlavními tématy reportáží je osoba B.Š., její blízká minulost a vzetí do vazby; pořady obsahují záběry „týraného chlapce v K.“. Protože se jedná o totožné záběry použité v obou pořadech, totožné typy pořadů (zpravodajství) a totožného účastníka řízení, rozhodla Rada v souladu s § 140 správního řádu o spojení správních řízení vedených pod sp. zn. 2008/287 a 288/foI/ČTV.

Dále Rada konstatovala obsah ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb. a čl. 10 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“) a vyložila následující pojmy:

v části označené pod písm. (a) lidská důstojnost zdůraznila, že lidská důstojnost je pojmem chráněným Listinou, jež je součástí ústavního řádu ČR, jedná se o ochranu před zacházením snižujícím lidskou důstojnost člověka jako lidské bytosti, resp. vůbec o ochranu před uváděním do stavu nedůstojného člověka. Lidská důstojnost je chráněna jak mezinárodními smlouvami, tak národním právem soukromým – občanským, trestním a i právem veřejným.

K námitce, že nevyložila pojmy uvedené v ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., Rada uvedla, že nepovažuje za podstatné vymezit hranici mezi těžkým a

ostatním tělesným a duševním utrpením. Povinnost provozovatele se vztahuje k zobrazování osob vystavených „pouze“ těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení a Rada má za to, že se jedná o pojmy, které je nezbytné vyjasnit ve vztahu ke konkrétnímu případu, resp. době vysílání, stavu společnosti a jejímu vnímání. Tyto pojmy nelze vyjasnit obecně bez dalších souvislostí.

V části pod písmenem (b) těžké tělesné nebo duševní utrpení Rada uvedla, že obsahem jsou amatérské černobílé záběry, získané náhodou, znázorňující realitu. Na záběrech je malý chlapec, nahý, klečící na zemi se svázanými rukama. Chlapec je v malé uzavřené místnosti, cizí rukou je chlapci do úst „cpána“ potrava. Pod záběry je uveden text: „Buď ticho a žer! To tady nebude!“

Rada k tomu uvedla, že v obou případech je utrpení chlapce nazváno: hrůzné záběry nahého, svázaného a týraného chlapce (pořad Události); Zažila trýznění dětí v K. (pořad 168 hodin).

Kauza, k níž se záběry vztahují, je ve společnosti známa od května 2007, od kdy je ve věci vedena řada řízení. Ve společnosti jsou známa také jména většiny osob v případě se vyskytujících, včetně jména chlapce zobrazeného ve vysílání a dalších členů jeho rodiny, jakož i další jeho i bratrovi osudy.

Zobrazené zacházení s dítětem není běžné a ve společnosti tolerované. Důkazem je fakt, že proti matce dětí je vedeno trestní řízení, ve kterém i toto chování vůči dětem bylo shledáno jako možný trestný čin. Sám účastník řízení doplňuje záběry komentářem, ze kterého je zřejmé těžké utrpení chlapce (týrání, trýznění, hrůzné záběry...). Zobrazené utrpení by bylo možno považovat za těžké i ve vztahu k dospělému člověku, natož ve vztahu k osmiletému chlapci, který je závislý na péči dospělého člověka, v daném případě matky, tedy člověka nejbližšího!

Rada se shodla, že chlapec je vystaven tělesnému (svázané ruce, nahota, násilné krmení rukou, uzavření v malé místnosti bez oken...) a s tím souvisejícímu duševnímu utrpení. Rada nemá pochybnosti, že utrpení chlapce je těžké.

V části pod písmenem (c) – bezdůvodnost zobrazení Rada uvedla, že

- oba pořady, resp. reportáže informovaly, že B.Š. je ve vazbě a další obsah obou reportáží popisoval osobu B.Š., její život jako A., jako A., její zadržení v Norsku, veškerá vyjádření v reportážích se vztahují k osobě B.Š.;

- reportáže nijak neinformují o týraném chlapci, o jeho dalším osudu apod., reportáže se jeho osoby vůbec nedotýkají;

- v obou pořadech byly záběry „týraného chlapce v K.“ použity jako doplňkové, ilustrativní. Záběry nemají žádnou přímou souvislost s osobou B.Š., ona sama na těchto záběrech není, není zde znázorněno její utrpení, event. její chování způsobující těžké utrpení chlapce.

Záběry „týraného chlapce v K.“ neměly s obsahem pořadu nic společného. Pokud účastník řízení namítá, že záběry sloužily k okamžité identifikaci kauzy, pak Rada neshledala tuto argumentaci jako podloženou. Pořady se nezabývaly kauzou týraného chlapce, nýbrž pouze a jedině osobou B.Š. a jejího života jako A. a jako A. Záběry „týraného chlapce v K.“ v této souvislosti nemají žádnou vypovídací hodnotu a nemají v tomto kontextu s obsahem reportáže nic společného. Nejsou způsobilé vysvětlit chování B.Š. a už vůbec nemají souvislost s jejím životem v Norsku, jako A.... Záběry byly odvysílány v průběhu pořadů, resp. reportáží, nikoliv ihned na jejich počátku, proto nelze přisvědčit tvrzení účastníka, že sloužily k okamžité identifikaci kauzy.

Rada nenašla ani žádné argumenty, že odvysílání předmětných záběrů je v daném kontextu společensky, obecně prospěšné. Záběry neměly žádnou novou informační hodnotu, bylo jich použito jako doplňujícího materiálu v souvislosti se zadržením a výsledkem B.Š. Jejich odvysíláním veřejnost nezískala aktuální informaci, tyto záběry nepřinášejí divákovi žádná nová zjištění.

V části pod písmenem (d) – zobrazení způsobem snižujícím lidskou důstojnost uvedla Rada, že předmětné záběry obsahují nelidské těžké utrpení, znázorňují dítě, jehož lidská důstojnost je zcela zneuctěna a zhanobena. Pokud účastník řízení použije záběry trpícího dítěte jako obrazovou, ilustrační kulisu zprávy, degraduje tak lidskou důstojnost trýzněného chlapce zcela exemplárním způsobem. Záběry, které zachytily chlapce v momentech jeho utrpení, účastník řízení zneužil jako nástroj upoutání pozornosti diváků ke konkrétnímu pořadu, přestože tento nemá s jeho případem ve finále nic společného. Opakovanou, nadbytečnou a zcela účelovou prezentací záběrů provozovatel vyjadřuje absenci respektu ke konkrétní lidské bytosti.

Zobrazení záběrů „týraného chlapce v K.“ jako ilustrativních, doplňujících a upoutávajících pozornost diváků Rada shledala jako zobrazení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. Rada zdůraznila, že jméno chlapce je ve společnosti známé, stejně jako jména jeho rodičů a dalších blízkých osob. Rada setrvala na svém názoru, že snaha účastníka řízení zabránit identifikaci chlapce technickými prostředky byla nedostatečná, přesto dospěla k závěru, že tento fakt pro samotné posouzení správního deliktu není podstatný s ohledem na skutečnost, že ve společnosti je chlapcova identita známa.

Rada uzavřela, že oba pořady odvysílané na programu ČT1 naplňující znaky porušení § 32 odst. 1 písm. f) č. 231/2001 Sb. tím, že obsahující záběry týraného chlapce, osoby vystavené těžkému tělesnému i duševnímu utrpení, přičemž tyto záběry byly do vysílání zařazeny bezdůvodně a způsobem snižujícím lidskou důstojnost.

V bodu IV. rozhodnutí Rada po citaci ust. § 59 odst. 1 odst. 1 a odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. uvedla, že účastník řízení záběry „týraného chlapce v K.“ zařadil do svého vysílání již v průběhu měsíce května 2007, konkrétně od 10. do 21.5.2007 do jednotlivých pořadů Události na programu ČT 1 od 19:00 hod. a dne 20.5. 2007 do pořadu Otázky Václava Moravce od 13:05 hod. Rada v těchto případech vedla správní řízení z moci úřední a dospěla k závěru, že lze uznat argument účastníka, že k odvysílání sporných záběrů došlo ve velmi silném veřejném zájmu (nicméně s přihlédnutím ke všem okolnostem případu), přesto lze konstatovat, že odvysílání předmětných záběrů nebylo natolik důvodné, aby zbavovalo provozovatele vysílání povinnosti dané ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb. Rada má za to, že chlapec byl vystaven těžkému duševnímu a tělesnému utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. Zobrazení je považováno za „snižující lidskou důstojnost“, protože bylo takové, aby u chlapce vyvolalo pocit strachu, úzkosti a méněcennosti a bylo schopné ho pokořit a ponížit. I kdyby Rada vzala ve zřetel preventivní účinek reportáže v návaznosti na vysoké počty týraných dětí, jak účastník řízení uvádí, zůstává stále zákonem poskytována ochrana všech osob vystavených těžkému tělesnému či duševnímu utrpení a způsobu jejich zobrazení.

Oznámení o vydání upozornění na porušení § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., kterého se účastník dopustil odvysíláním záběrů nahého chlapce na programu ČT 1 ve dnech od 10. do 15., 18. a 21. 5. 2007 bylo účastníku řízení doručeno dne 27.9.2007 a Rada v něm stanovila lhůtu k nápravě ihned ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Účastníku řízení

bylo tedy nejpozději od 27.9.2007 známo, že Rada považuje zařazení záběrů „týraného chlapce v K.“ za způsobilé porušení povinnosti provozovatele stanovené v § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., přesto tyto záběry Česká televize zařadila opět do svého vysílání, přičemž jejich zařazení do konkrétních pořadů shledala Rada jako bezdůvodné.

Rada dospěla k závěru, že jsou dány zákonné podmínky pro uplatnění sankce, přičemž k jednotlivým kritériím v zákoně č. 231/2001 Sb. uvedla:

- povaha vysílaného programu - že program ČT je celoplošným televizním veřejnoprávním programem, kdy hlavní úkoly veřejné služby České televize jsou stanoveny zejména v § 2 odst. 2 zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi;

- postavení provozovatele na mediálním trhu - že I. program České televize zaznamenal nárůst v podílu na sledovanosti dle výsledků zveřejněných účastníkem řízení a je druhým nejúspěšnějším provozovatelem televizního vysílání v ČR;

- odpovědnost provozovatele vůči divácké veřejnosti - že Česká televize není subjektem, který má mít v oblasti vysílání komerční zájmy, smyslem jejího vysílání je „veřejná služba v oblasti televizního vysílání“ na základě zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, který určuje v § 2 odst. 1 tohoto zákona skutečnost, že Česká televize poskytuje službu veřejnosti tvorbou a šířením televizních programů. Česká televize jako veřejnoprávní subjekt má ve vztahu k divákům vysokou zodpovědnost, neboť má přispívat ke vzdělání, právnímu povědomí obyvatel spolu s objektivním poskytováním informací;

- závažnost věci - že samotné porušení povinnosti lze považovat za závažné, jednáním účastníka byla snížena lidská důstojnost osoby vystavené těžkému fyzickému i duševnímu utrpení, přičemž zachování lidské důstojnosti je jedním ze základních lidských práv a v daném případě se jednalo o snížení lidské důstojnosti nezletilé osoby, konkrétně chlapce ve věku cca 10 let, osoby nezpůsobilé se samostatně bránit;

- míra zavinění - že provozovatel televizního vysílání má povinnost provozovat vysílání vlastním jménem, na vlastní účet, na vlastní odpovědnost a nést odpovědnost za obsah programů. Úmysl Rada spatřuje ve skutečnosti, že účastník jako provozovatel televizního vysílání uvedený příspěvek zadal vědomě do vysílání obou pořadů, oba příspěvky byly zpracovány přímo účastníkem řízení. Nadto účastník řízení v době zařazení záběrů do vysílání již měl vědomost, že mu takové jednání bylo již Radou vytčeno jako porušení zákona č. 231/2001 Sb., byl si vědom tématu pořadů, resp. reportáží, měl znalost o celé kauze týraných dětí v K. a o osobě B.Š.;

- rozsah, typ a dosah závadného vysílání - že záběry byly zařazeny do zpravodajských pořadů, kdy jeden je hlavní zpravodajskou relací České televize charakterizovanou jako souhrn nejdůležitějších událostí dne v ČR i ve světě a druhý je charakterizován jako události uplynulého týdne očima reportérů redakce zpravodajství České televize; vytýkané záběry trvaly cca 5 sec. Pořady byly vysílány na programu, který je definován jako program celoplošný, tj. s územním pokrytím dle zákona alespoň 70 % obyvatel ČR; sledovanost tohoto programu za rok 2007 byla 22,66 %;

- případný finanční prospěch - že Rada jej nehodnotila a ani k tomuto kritériu při stanovení výše pokuty nepřihlížela.

Proti tomuto rozhodnutí směřuje podaná žaloba.

V prvním žalobním bodu namítá žalobce, že odvysílání předmětných záběrů bylo důvodné (1.1). Žalobce totiž tvrdí, že z obou reportáží vyplývá, že předmětné záběry byly

uvedeny v souvislosti s informací, že B.Š. je svědkem (korunním) v k.kauze. Žalobce je toho názoru, že pozice výpovědi korunního svědka v této kauze je v přímé souvislosti s předmětnými záběry. Nadto žalobce nesouhlasí ani s tím, že tyto záběry nemají výpovědní hodnotu ve vztahu k obou reportážím, neboť úvaha žalované by pak znamenala, že použití záběrů přímo nezobrazujících výhradně osobu, které je reportáž věnována, nemá žádnou výpovědní hodnotu.

Žalobce dále namítá, že odvysílání „předmětných záběrů“ nebylo z jeho strany „zobrazením snižujícím lidskou důstojnost“ (1.2). Domnělé naplnění tohoto znaku Rada spatřuje v užití záběrů „jako ilustrativních, doplňujících a upoutávajících pozornost diváků“. Žalobce tvrdí, že o upoutání pozornosti na pořad by se mohlo jednat pouze tehdy, pokud by „předmětné záběry“ byly odvysílány v rámci upoutávky na pořad, kterou by diváci byli zváni ke sledování konkrétního pořadu či pokud by došlo k odvysílání záběrů na samotném začátku pořadu. Žalobce však neměl v úmyslu, a tak ani neučinil, aby upoutával těmito záběry diváckou pozornost. Záběry sloužily k rychlé identifikaci kauzy – týrání dětí v K., o které se v souvislosti s výpovědí B.Š. mluvilo. Žalobce proto poukazuje na komentář, který uváděl, že B.Š. měla vypovídat jako korunní svědek v k.kauze. Uvedení záběrů nebylo proto pouze účelové či „upoutávající pozornost“.

Ve druhém žalobním bodu namítá žalobce, že Rada se v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně nevypořádala s jeho tvrzením obsaženém ve vyjádření ze dne 28.3.2008 a to „Předmětné záběry sloužily divákům k jednoznačné a okamžité identifikaci kauzy, zejména z důvodu, že to byly právě ony, které vyvolaly tlak na důsledné prošetření případu a rychlé konání orgánů činných v trestním řízení (2.1)“. Dle žalobce nelze ani z vyjádření dovodit, že by „předmětné záběry“ žalobce zneužil jako nástroj na upoutání pozornosti diváků ke konkrétnímu pořadu. Vzhledem k zařazení do kontextu a časovém rozsahu pořadu v průběhu vysílání nemohly „předmětné záběry“ upoutávat na konkrétní pořad, neboť ten již právě probíhal.

Dle žalobce je v rozporu text napadeného odůvodnění, kdy Rada uvádí: „Záběry byly odvysílány v průběhu pořadů, resp. reportáží, nikoliv ihned na jejich počátku, proto nelze přisvědčit tvrzení účastníka, že sloužily k okamžité a jednoznačné identifikaci kauzy“; na jiném místě pak uvádí: „Záběry, které zachytily chlapce v momentech jeho utrpení, účastník řízení zneužil jako nástroj upoutání pozornosti diváků ke konkrétnímu pořadu“.

Žalobce zdůraznil, že „předmětné záběry byly zařazeny do vysílání v časovém úseku, který odpovídal zmínce o kauze týrání dětí v K., proto má i nadále za to, že k.kauzu identifikovaly.

Žalobce rovněž namítá, že Rada se v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně nevypořádala s jeho námitkou nedefinování neurčitých pojmů (2.2), když uvedla, že se jedná o pojmy, které je nezbytné vyjasnit ve vztahu ke konkrétnímu případu a rovněž, že tyto pojmy nelze vyjasnit obecně bez dalších souvislostí. Žalobce k tomu uvádí, že ve svém vyjádření ze dne 28.3.2008 požadoval právě definování jednotlivých pojmů v rámci konkrétního správního řízení a nikoliv jejich definování pouze obecně.

Ve třetím žalobním bodu namítá žalobce, že nebyla splněna podmínka předchozího upozornění na porušení zákona. Žalobce totiž tvrdí, že již upozornění Rady ze dne 25.9.2007 neobsahovalo správnou právní kvalifikaci skutku, a proto nelze mít za to, že tato zákonná podmínka byla řádně naplněna. Z vyjádření žalobce ze dne 28.3.2008 vyplývá, že nenaplnění znaků předmětné skutkové podstaty ve vydaném upozornění Rady na porušení zákona,

žalobce namítal již před vydáním napadeného rozhodnutí. Přistoupila-li Rada k upřesnění jednotlivých neurčitých pojmů v rámci předmětné skutkové podstaty až v kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí, pak žalobce namítá, že Rada tak měla předem již učinit v rámci odůvodnění upozornění, které uložení pokuty předcházelo.

Závěrem žalobce navrhl upuštění od uložení pokuty či navrhl její snížení ve smyslu ust. § 78 odst. 2 s.ř.s., a to s ohledem na časový rozsah „předmětných záběrů“ (05:00 sec.) a úkony směřující k zabránění identifikace osoby chlapce z K., kdy žalobce poukázal na skutečnost, že argument Rady ve smyslu, že identita zobrazované osoby byla veřejně známa, nevylučuje zohlednění úkonů žalobce směřující k jeho ochraně.

V písemném vyjádření k žalobě ze dne 19.1.2009 žalovaná navrhla zamítnutí žaloby a k jednotlivým žalobním námitkám uvedla následující:

- k námitce, v níž žalobce nesouhlasí s tím, že Rada shledala předmětné záběry bezdůvodným zobrazením, že Rada předmětné záběry v reportážích shledala nedůvodnými a nadbytečnými, přičemž svou správní úvahu uvedla v napadeném rozhodnutí a odůvodnila v něm i proč předmětné záběry nemají žádnou informační hodnotu. Žaloba tyto správní úvahy Rady nevyvrací a žalobce ani nenavrhuje k prokázání svých tvrzení žádné důkazní prostředky;

- k námitce, že nedošlo k naplnění znaků „zobrazení způsoben snižující lidskou důstojnost“, že Rada uvedla svou úvahu ve správním rozhodnutí a navrhuje provedení důkazu obrazově zvukovým záznamem;

- k námitce, že Rada nesprávně vyložila tvrzení žalobce „záběry... pouze sloužily veřejnosti k jednoznačné a okamžité identifikaci kauzy“, že touto větou je ukončen odstavec vyjádření. Rada nesouhlasí s takovým tvrzením, protože pokud byly záběry zařazeny v průběhu reportáže, nemohly sloužit k okamžité identifikaci kauzy. Rada ve správním rozhodnutí uvedla, že žalobce záběrů zneužil jako nástroj k upoutání pozornosti diváků ke konkrétnímu pořadu, což není v rozporu s faktem, že pořad již byl vysílán;

- k námitce, že Rada si nesprávně vyložila námitku nedefinování pojmů, že tato námitka není způsobilá vyvolat takovou vadou rozhodnutí, aby byla důvodem jeho zrušení. Žalobce neuvedl v čem by měl být tímto výkladem zkrácen na svých právech, ani že by z tohoto důvodu byla zaviněna nezákonnost nebo nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí;

- k námitce, že žalobci nebylo doručeno upozornění na porušení § 32 odst. 1 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., že žalovaná trvá na tom, že toto upozornění bylo vydáno i doručeno a shodou okolností se týkalo obdobných záběrů.

Závěrem žalovaná uvedla, že nesouhlasí s upuštěním či snížením pokuty, neboť je zřejmé, že žalobce zařadil do vysílání pořad, který bezdůvodně zobrazuje umírající nebo lidi vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost, a proto bylo její povinností uložit žalobci sankci. Žalovaná má za to, že částka 100 000,- Kč je v napadeném rozhodnutí dostatečně a náležitě odůvodněna a nevybočuje z rozhodovací praxe Rady.

Městský soud v Praze žalobu nejprve rozsudkem ze dne 2. 6. 2009 čj. 10 Ca 312/2008-36 žalobu zamítl. V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že po zhodnocení spisového

materiálu a po provedení důkazu promítnutím předmětného pořadu dospěl k závěru, že Rada porušení ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání posoudila správně, neboť předmětné reportáže obsahují záběry osoby vystavené těžkému tělesnému a duševnímu utrpení bezdůvodně a způsobem snižujícím lidskou důstojnost. Obsah předmětných reportáží není sporný. Popis „záběrů týraného chlapce“ v rozhodnutí Rady je odpovídající a ani v kontextu s předchozí či následující částí reportáže nelze dovodit důvodnost odvysílání záběrů nezletilého chlapce v situaci, kdy je před diváky vystaven ponižujícímu zacházení, v jehož důsledku u něho dochází k těžkému tělesnému a i duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. Městský soud se neztotožnil s tvrzením stěžovatelky, že důvod odvysílání záběrů tkví ve vazbě souvislosti mezi osobou B.Š. a jejím postavením svědka v tzv. k.kauze, jež byla spojena právě s problematikou týrání dětí. Ani takový důvod nemůže obstát, docházeli předmětnými záběry k porušování základních práv obsažených v Listině základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Záběry nezletilého dítěte zobrazují narušení jeho integrity právě v důsledku těžkého tělesného a fyzického utrpení. Pokud by takové záběry do pořadu (ať již Události či 168 hodin) nebyly zařazeny, jeho obsah by se nijak nezměnil. Jednalo se totiž vždy o pořad zaměřený na osobu B.Š. a „záběry týraného chlapce“ tvořily v pořadu toliko „prostředek“, který podle vyjádření stěžovatelky ze dne 28. 3. 2008, sloužil divákům pouze k jednoznačné a okamžité identifikaci k.kauzy. Právě uvedené je podle městského soudu alarmující. Nelze připustit, aby záběry chlapce v pozici, která zjevně snižuje jeho lidskou důstojnost, neboť jak jinak lze hodnotit záběry nahého nezletilého, izolovaného v uzavřené temné místnosti, svázaného, který je nucen k přijímání potravy, byly použity či využity k jednoznačné a okamžité identifikaci kauzy. Z uvedeného tvrzení stěžovatelky podle městského soudu logicky vyplývá otázka: „Kolikrát a jak dlouho lze tímto způsobem jednoznačně identifikovat k.kauzu?“ Takovou možnost nelze připustit. Pro informovanost veřejnosti o vztahu B.Š. ke kauze týrání nezletilých chlapců v K. nebylo nutné tyto záběry znovu zařazovat, ale bylo možno tuto souvislost demonstrovat jiným, například slovním způsobem. Městský soud neshledal pro odvysílání záběrů „týraného chlapce v K.“ ani žádný stěžovatelkou tvrzený veřejný zájem. Veřejnost má právo být informována i o aktuálním vývoji kauz, které upozorňují na negativní jevy ve společnosti a pro ucelenost podávaných informací lze učinit souhrn událostí předchozích, nelze však z tohoto důvodu veřejnosti, potažmo televizním divákům, opakovaně nabízet záběry nezletilého (oběti) právě ve chvílích, kdy dochází k jeho ponižování, utrpení a je pošlapávána jeho lidská důstojnost. Stěžovatelka sama nekonkretizovala, jakou výpovědní hodnotu předmětné záběry mohly v reportáži mít. Podle městského soudu vypovídají o utrpení, ponižování nezletilého a o zavrženíhodném zacházení s ním. Důvodnost takových záběrů v kontextu pořadu o svědkyni v kauze nelze úspěšně namítat. Stěžovatelka nepochybně odvysílané záběry sama nevytvořila, ani se na zachycení utrpení a ponižování nezletilého nepodílela, ale vybrala tyto záběry a zařadila je do zpravodajského pořadu, a to v rozporu s ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání. K tomu, zda upozornění Rady ze dne 25. 9. 2007 podle ust. § 59 zákona o vysílání obsahovalo právní kvalifikaci skutku a definování jednotlivých neurčitých pojmů v rámci předmětné skutkové podstaty, městský soud uvedl, že v uvedeném upozornění byla stěžovatelka upozorněna na nepřipustnost vysílání záběrů nahého chlapce v komoře v pořadu Otázky Václava Moravce a byla jí uložena lhůta k nápravě. Městský soud měl za to, že uvedené upozornění dostalo zákonným předpokladům, neboť z citovaného ustanovení neplyne, že by v upozornění bylo třeba interpretovat neurčité právní pojmy s ním související.

Ke kasační stížnosti žalobce byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2011 čj. 7 As 2/2010-126 a věc vrácena zdejšímu soudu k dalšímu řízení. V odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl:

Klíčovou otázkou v projednávané věci je, zda se stěžovatelka dopustila jednání porušujícího ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání tím, že odvysílala ve dvou případech ve zpravodajských pořadech informujících o jedné z významných akcí tzv. kauzy záběry zneužívaného a ponižovaného malého dítěte. Při předběžném posouzení věci sedmý senát Nejvyššího správního soudu zjistil, že shodnou právní otázkou na podobném skutkovém podkladu řešil již v rozsudku ze dne 13. 4. 2010, č. j. 8 As 33/2010 - 128, osmý senát Nejvyššího správního soudu, a protože dospěl k odlišnému právnímu názoru, postoupil věc rozšířeného senátu podle ust. § 17 s. ř. s. Rozšířený senát však v usnesení ze dne 26. 7. 2011, č. j. 7 As 2/2010 - 113, dospěl k závěru, že věc rozhodnutí rozšířeného senátu nevyžaduje a že ji může a musí posoudit sedmý senát sám. Rozšířený senát mimo jiné uvedl:

„17. V nyní posuzované věci sám předkládající sedmý senát uvádí, že se s napadeným rozhodnutím osmého senátu nerozhází v obecném náhledu na to, že svobodu projevu lze za určitých podmínek omezit kvůli zachování lidské důstojnosti a že takovým důvodem může být zájem vyjádřený v § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání, aby nebyly bezdůvodně zobrazovány osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. Jak vyplývá z dosavadní rekapitulace, oba senáty vycházely na jedné straně z významu svobody projevu jakožto jedné ze základních politických svobod a z nezastupitelné role sdělovacích prostředků v demokratické společnosti, ovšem na straně druhé i z možnosti omezení této svobody ve výjimečných případech, a to i tehdy, když se střetává s ostatními základními právy, v daném případě zejména s právem na lidskou důstojnost. Oba senáty tedy vlastně použily stejný test vyplývající zejména z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k čl. 10 Úmluvy pro posouzení přípustnosti konkrétního omezení svobody projevu. Oba senáty tedy zkoumaly, zda za konkrétních skutkových okolností, jak byly dány na jedné straně ve věci České televize a na straně druhé ve věci společnosti CET 21 spol. s r. o., se jednalo o omezení svobody projevu, které je v demokratické společnosti nezbytné, zda tedy dané omezení svobody projevu vycházelo z naléhavé společenské potřeby, zda bylo sledovanému cíli přiměřené a zda důvody uváděné pro toto omezení byly relevantní a dostačující. Oba senáty se přitom v rámci poměrování svobody projevu a ochrany lidské důstojnosti při zobrazování osob umírajících nebo vystavených těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení soustředily zejména na zákonnou podmínku, podle níž lze vysílání takového zobrazení omezit pouze tehdy, je-li toto vysílání bezdůvodné.

18. Sedmý a osmý senát se tedy nerozházejí v právních názorech, s nimiž k hodnocení konkrétních skutkových okolností ve věci České televize na straně jedné a ve věci společnosti CET 21 spol. s r. o. na straně druhé přistupují. Odlišnost spočívá pouze v konečném závěru, který z hodnocení těchto konkrétních skutkových okolností v obou věcech vyplynul. Zatímco tedy osmý senát posoudil konkrétní jednání společnosti CET 21 spol. s r. o. tak, že naplňuje veškeré znaky skutkové podstaty správního deliktu podle § 60 odst. 1 písm. a) zákona o vysílání, má sedmý senát za to, že výše uvedeným jednáním Česká televize tento delikt nespáchala.

19. Je tedy zřejmé, že o odlišné právní závěry, tedy, v širším slova smyslu, o odlišné právní názory těchto dvou senátů Nejvyššího správního soudu by se mohlo jednat nanejvýš tehdy, pokud by posuzované skutky České televize na straně jedné a společnosti CET 21 spol. s r. o. na straně druhé, jimiž byl podle žalované spáchán správní delikt podle § 60 odst. 1 písm. a) zákona o vysílání, byly v rozhodujících rysech shodné. Tak tomu ovšem není.

20. Přes některé shodné či podobné okolnosti vykazují totiž předmětná jednání České televize a společnosti CET 21 spol. s r. o. řadu nikoliv nepodstatných rozdílů. Tyto rozdíly začínají již od rozsahu a způsobu, jakým byl původní materiál zachycující trýznění chlapce v jednotlivých pořadech Novy a České televize použit. Z rozhodnutí žalované ze dne

1. 7. 2008, č. j. fol/7405/08, jímž byla uložena pokuta společnosti CET 21 spol. s r. o., jednoznačně vyplývá, že délka a výběr záběrů z původního materiálu se výrazně liší nejen mezi jednotlivými případy jejich odvysílání v programu Nova navzájem, ale zejména ve srovnání s jejich použitím v pořadech České televize. Například záběry týraného chlapce, které byly odvysílány na programu Nova dne 9. 1. 2008 v pořadu Televizní noviny, popisuje žalovaná takto: „V záběru je nahý chlapec v komoře zabírán ve chvíli, kdy se snaží pozřít potravu, při levém kraji obrazu je vidět část ruky dospělé osoby, která chlapci dává nevybíravým způsobem do úst další sousto. V dalším záběru je vidět hlavu chlapce ve chvíli, kdy je z větší části odkloněn od kamery. V reportáži bylo dále použito záběru na televizi, ve které je puštěna videonahrávka z komory, v záběru je hlava chlapce. Následuje záběr nahého chlapce z profilu s rukama za zády, chlapec žvýká potravu a dívá se do kamery. Použito je znovu záběrů, na nichž je vidět nahého chlapce v komoře se svázanými rukama, záběru nahého chlapce v komoře s levou rukou za zády, velkou část záběru tvoří obličej chlapce, statický záběr nahého chlapce ve chvíli, kdy se snaží pozřít potravu, při levém kraji obrazu je vidět část ruky dospělé osoby, která chlapci podává další sousto, statický záběr obličeje chlapce, který má před sebou misku s potravou.“ Z tohoto popisu je zřejmé, že se jedná zčásti o jiné záběry, než které podle výše uvedeného popisu použila ve svých pořadech Česká televize.

21. Liší se samozřejmě i komentář a celkový kontext, do něhož byly záběry týraného chlapce v tom kterém pořadu Novy a České televize zařazeny. Rozdíly mohou být i v tom, zda a případně v jakém rozsahu a jakou metodou byla chráněna identita chlapce na záběrech. Různá je i doba, kdy byly tyto záběry v rámci jednotlivých pořadů odvysílány. Liší se též četnost vysílání těchto záběrů. Zatímco Česká televize je vysílala dvakrát, Nova šestkrát.

22. Je tedy zřejmé, že skutky obou provozovatelů televizního vysílání, v nichž žalovaná spatřovala bezdůvodné zobrazení osoby vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost, se v některých relevantních rysech odlišují. Pokud tedy sedmý senát dospěl po zhodnocení skutkových okolností ve své věci k závěru, že Česká televize předmětný správní delikt nespáchala, zatímco osmý senát uzavřel na základě posouzení nikoli shodného jednání společnosti CET 21 spol. s r. o., že ke spáchání tohoto deliktu došlo, nelze v tom spatřovat odlišnost právních názorů obou senátů, která by zakládala možnost rozhodování rozšířeného senátu.“

S ohledem na právní závěry vyslovené rozšířeným senátem v citovaném usnesení sedmý senát přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vadu uvedenou v odstavci 3, k níž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

V čl. 10 Listiny je stanoveno, že: (1) Každý má každý právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. (2) Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. (3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.“

Čl. 17 Listiny stanoví: „(1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny. (2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. (3) Cenzura je nepřipustná. (4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. (...)“ Obdobné zakotvení svobody projevu a jejích mezí lze nalézt v čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8

(vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.) či čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (vyhlášen pod č. 120/1997 Sb.).

Omezení svobody projevu v televizním a rozhlasovém vysílání za účelem ochrany lidské důstojnosti je upraveno mimo jiné v ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání, které stanoví, že provozovatel je povinen bezdůvodně nezobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost. Účelem citovaného ustanovení je umožnit, aby v konkrétní situaci střetu svobody projevu a zájmu na ochraně lidské důstojnosti zvolil provozovatel vysílání takové řešení, tj. upřednostněna jedna či druhá hodnota, které bude adekvátní povaze této situace a intenzitě vzájemně se střetajících protichůdných zájmů. Svoboda projevu patří k nejdůležitějším politickým základním právům, protože je to právě ona, jež umožňuje veřejnou diskuzi o nejrůznějších otázkách majících dopad na fungování společnosti a lidských jedinců v ní. Svoboda projevu umožňuje informovat o jevech nahlížených jako extrémní, společensky nežádoucí, kontroverzní a většinou společností odmítané a učinit je tak předmětem diskuze (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 7 As 29/2008 - 104, publ. pod č. 1969/2010 Sb. NSS; k názorové pluralitě zejména ve veřejnoprávních médiích viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2010, č. j. 7 As 23/2010 - 73, oba rozsudky na www.nssoud.cz). Informace vysílaná masovými médii je svojí povahou zpravidla selektivní a zároveň kontextuální. Důležité je jednak to, co vše je o určité události či otázce řečeno a co zmíněno není, ve spojení s jakými dalšími informacemi je příslušná informace o události podávána a jaké její aspekty či souvislosti jsou zdůrazněny jako významné či naopak potlačeny jako okrajové. Objektivní a vyváženou je ve smyslu ust. § 31 odst. 2 věty první zákona o vysílání jen taková informace, která byla jako ta, jež má být vysílána, vyselektována z dostupné sumy informací jako relevantní pro událost, o níž je informováno, včetně uvážení kontextu události. Jedná-li se o informaci o události či otázce nějakým způsobem extrémní, vybočující z obvyklých mezí či jinak mimořádné, bylo by zkreslením vysílaného sdělení, pokud by tato její zvláštní povaha byla potlačena či oslabena, neboť informační selekce by zde potlačila významný relevantní rys události, o níž je informováno. Ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání jistě nemůže nařizovat cosi jako selektivní cenzuru, tj. zakázat vysílat určité sdělení jen proto, že informuje o tak „extrémní“ záležitosti, jakou je situace umírajícího člověka či jedince vystaveného těžkému tělesnému či duševnímu utrpení. Takový výklad by nejen že překročil velmi úzké hranice pro omezení svobody projevu, vyjádřené v čl. 17 odst. 4 Listiny slovem „nezbytná“, ale pomíjel i výrazy použité v citovaném ustanovení, z nichž plyne, že zakázáno je jen a pouze „bezdůvodně“ zobrazování osob umírajících nebo vystavených těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení a navíc jen takové, které by se dlo „způsobem“ snižujícím lidskou důstojnost. Informace o události, při níž došlo k úmrtí člověka nebo k tomu, že někdo byl vystaven těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení, mohou spočívat v zobrazení osob v těchto situacích, jsou-li současně splněny dvě podmínky: Jednak že nejde o zobrazení bezdůvodné, a jednak že způsob zobrazení nesnižuje lidskou důstojnost.

Bezodůvodnost zobrazení je vždy otázkou posouzení konkrétního případu a bude úzce souviset s povahou a podstatnými rysy a kontextem události, o níž je informace poskytována. Bezodůvodným proto nebude zobrazení osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení tehdy, bude-li potřeba informace tohoto typu nezbytná pro pravdivé informování o události a jejích souvislostech (příčinách, následcích, doprovodných událostech atd.), a to i včetně informace o extrémní, vybočující či jinak mimořádné povaze dané události. Na jedné straně zpravidla nevyhoví požadavku nezbytnosti zobrazení člověka umírajícího následkem dopravní nehody, půjde-li např. o „běžnou“ těžkou dopravní nehodu se smrtelnými následky, jakých je na evropských silnicích ročně tisíce. Pro informaci o povaze události, jež se stala, a pro její zasazení do potřebného informačního kontextu totiž zpravidla nebude

nezbytné záběry umírajícího ukázat, neboť na nich není nic „mimořádného“ ve smyslu informačně hodnotného pro danou událost. V takovém případě je naopak třeba dát přednost ochraně lidské důstojnosti umírajícího a o smrtelném následku nehody informovat pouze za použití záběrů nezobrazujících umírajícího člověka. Na druhé straně zpravidla vyhoví požadavku nezbytnosti zobrazení záběrů umírajících lidí, jde-li např. o záběry kamer náhodných turistů či chodců, jež zaznamenaly náraz letadel unesených teroristy do budov WTO v New Yorku včetně např. záběrů lidí vyskakujících ve strachu před ohněm či udušením kouřem z vyšších pater zasažených mrakodrapů. Takové záběry jsou totiž nezbytné pro vykreslení extrémní, ojedinělé, mimořádně hrůzné a tragické povahy události, o níž je informováno. Bez jejich zveřejnění by totiž informace o události byla významně zkreslena, neboť jejím jádrem, má-li být pravdivá, musí být právě, mimo jiné, také informační zprostředkování mimořádné hrůznosti uvedené události. Bez tohoto, byť svým obsahem drastického, informačního obsahu je totiž ve skutečnosti událost zlehčována, popř. zmírňována ve srovnání se skutečným stavem. Stejně tak zpravidla vyhoví požadavku nezbytnosti např. vysílání dokumentárních záběrů z koncentračních táborů při informování o vyhlazovacích táborech nacionálně socialistického Německa či pracovních táborech v Sovětském svazu nebo záběrů z doby polpotovské genocidy v Kambodži, i když se bude jednat o drastické záběry lidí vystavených zcela nelidským podmínkám, či dokonce o záběry ostatků lidí usmrcených masovým průmyslovým vražděním. Bez zobrazení takto drastických informací by totiž pořady o hrůzách, k nimž došlo, nebyly pravdivé.

Způsob zobrazení musí být v každém případě takový, který nesnižuje lidskou důstojnost, tj. snaží se ji za podmínek daných povahou vysílané informace co možná nejvíce chránit. Znamená to zejména, že zobrazení osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení musí mít striktně informační povahu, tzn., že musí být vysíláno výlučně za účelem poskytnout pravdivou, ve vztahu k události, o níž je informováno, relevantní a kontextuálně korektní informaci, omezit se na nezbytnou dobu a zejména nesmí být využito k propagaci nebo k zatraktivnění vysílaného pořadu. Zcela vyloučeno je např. aby záběry osob umírajících či vystavených těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení byly použity jako znělka, logo, upoutávka nebo jiný znak vysílaného pořadu. Dále je provozovatel vysílání povinen učinit vše pro to, aby ochránil soukromí a anonymitu osob, jež jsou v těchto tíživých situacích zobrazovány, je-li to vzhledem k povaze vysílaných záběrů a dalším souvislostem možné. Provozovatel vysílání je tedy zpravidla povinen zejména rozostřit či jinak anonymizovat obličeje dotýčených osob.

Aplikuje-li Nejvyšší správní soud výše uvedené zásady na konkrétní případ tzv. k.kauzy, je v první řadě zřejmé, že se u ní jedná nikoli o „běžné“ zneužívání malého dítěte, nýbrž naopak o případ v České republice zcela mimořádný a ojedinělý zvrhlostí, systematickostí a nelidskostí týrání, kterému byl malý chlapec vystaven. Z hlediska všech souvislostí je nutno zdůraznit, že skutečným jádrem celé kauzy není měnění identity B.Š. a její ukrývání se v cizině ani pseudonáboženská či sektářská povaha uskupení lidí, kteří byli aktéry této kauzy, nýbrž právě a především fakt, že z ne zcela jasných důvodů bylo skupinou lidí systematicky, brutálně a dlouhodobě týráno malé dítě a že pouze díky shodě šťastných náhod to vyšlo najevo. „Jádrem“ informace o kauze jsou proto právě záběry týrání dítěte, které nejlépe vypovídají o podstatě a mimořádné povaze této kauzy. Bez jejich syrovosti a explicitnosti lze drastickou povahu celé kauzy jen velmi obtížně informačně uchopit a odlišit ji tak kauzu od běžných případů zneužívání dětí. Proto jejich odvysílání za předpokladu, že způsob zobrazení nesníží lidskou důstojnost týraného dítěte, zásadně nelze považovat za porušení ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání. Porušením tohoto ustanovení není ani to, vysílají-li se dotyčné záběry s časovým odstupem od okamžiku, kdy vyšly najevo, a sice v pořadu sumarizujícího určitý další vývoj v kauze (v projednávané věci šlo o vývoj

spočívající v odhalení pobytu B.Š. v zahraničí a jejím návratu do České republiky). I při informování o kauze s časovým odstupem je třeba její mimořádnou povahu zdůraznit, stejně jako je při informování o např. o totalitních režimech třeba zdůraznit mimořádnou zvrhlost a „průmyslovost“ vraždění, kterého se nacistický režim v Německu, komunisté v Sovětském svazu či polpotovci v Kambodži dopustili, a to i odvyšování záběrů z koncentračních či jiných podobných táborů.

Účelem ust. § 32 odst. 1 písm. f) zákona o vysílání je chránit osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení před veřejným informováním o tom, čemu byli vystaveni. U osob žijících, jako je tomu např. u dítěte týraného v k.kauze, má ochrana smysl zejména v tom, že jim jejich anonymita může umožnit lépe se s drastickým zážitkem, kterému byly vystaveny, vnitřně vypořádat. Uvedený zájem však lze v kolizi se svobodou projevu zpravidla účinně chránit dostatečnou anonymizací záběrů, které jsou vysílány. To, že se týrání dítěte v k.kauze dostalo do veřejného mediálního prostoru, je vzhledem k povaze kauzy zcela logické a v podstatě si nelze ve svobodné a otevřené společnosti představit její utajení. Týrané dítě s tímto faktem bude muset v dalších letech žít a bude nepochybně i v budoucnu konfrontováno s tím, že o kauze budou média čas od času informovat. Anonymizace záběrů týrání, např. rozostřením obličeje dítěte a neuvádění identifikačních údajů o týraném chlapci, je v daném případě nejlepší cestou, jak co nejvíce skloubit dva protichůdné zájmy – na ochraně soukromí týraného dítěte na straně jedné a na tom, že veřejnosti bude tehdy, budou-li média informovat o k.kauze, adekvátním způsobem ukázáno či připomenuto, k jak drastickému zverství v této kauze došlo a že se jednalo o kauzu v podmínkách České republiky zcela mimořádnou.

Posouzení druhé stížní námitky, a sice řádnosti upozornění podle ust. § 59 zákona o vysílání se tím z povahy věci stává bezpředmětným, neboť nenaplní-li skutek, za který má být stěžovatelka potrestána, vůbec znaky skutkové podstaty správního deliktu, nelze proti ní dále vést sankční správní řízení, a tedy ani nelze zkoumat jako jednu z doplňujících nutných podmínek sankčního postihu, zda stěžovatelka byla adekvátně upozorněna podle citovaného ustanovení. Nejvyšší správní soud proto pouze poznamenává, že v obecné rovině se lze ztotožnit s názorem stěžovatelky, že upozornění podle ust. § 59 zákona o vysílání se musí týkat pouze takového jednání, které samo o sobě naplňuje všechny znaky skutkové podstaty správního deliktu typově odpovídajícího tomu, za který má být provozovatel vysílání následně postížen. Jiný výklad by byl absurdní. Konstrukce správního trestání je taková, že provozovatele vysílání lze postihnout až poté, co předchozí upozornění na typově obdobné jednání se minulo účinkem, neboť provozovatel vysílání se závadného jednání přes upozornění dopustil opětovně. Znamená to, tedy, že i prvotní jednání, na jehož závadnost je provozovatel vysílání upozorněn, musí samo o sobě být závadné. Nepostižitelným je však jen proto, že jde o jednání první, neboť zákon v tomto případě dává přednost upozornění provozovatele vysílání a pokusu zjednat nápravu tím, že v důsledku upozornění nebude provozovatel vysílání závadné jednání již opakovat, takže sankční postih nebude třeba uplatnit. Pokud by ale provozovatel vysílání byl upozorněn jako na závadové na jednání, které ve skutečnosti vůbec závadové není, nemusí provozovatel vysílání takové upozornění brát v potaz a podmínka předchozího upozornění není v případě nějakého následujícího jednání, které závadové objektivně je, naplněna.

Z výše uvedeného vyplývá, že Rada neposoudila správně právní otázku, dospěla-li k závěru, že v projednávaném případě se stěžovatelka dopustila správního deliktu.

Nejvyšší správní soud tedy zavázal Městský soud v Praze zcela jednoznačným právním názorem, že rozhodnutí Rady není v souladu se zákonem. Městský soud v Praze proto vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu rozhodl tak, jak bylo shora uvedeno a rozhodnutí Rady zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce měl se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v zaplaceném soudním poplatku za podanou žalobu ve výši 2.000,- Kč a zaplaceném soudním poplatku za podanou kasační stížnost ve výši 3.000,- Kč. Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 5.000,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nelze podat kasační stížnost; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu /§ 104 odst. 3 písm.a/ s.ř.s./. V takovém případě lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s. u Městského soudu v Praze, a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 22. listopadu 2011

Mgr. Jana Brothánková, v.r.
předsedkyně senátu